

Reforma súdnej mapy 2021

Reforma súdnej mapy je súčasťou Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2021-2024, ako aj Plánu obnovy a odolnosti. Reorganizácia súdov je jedným z nástrojov na dosiahnutie efektívne fungujúcej justície. Vytvára podmienky na špecializáciu sudcov okresných a krajských súdov, ktorá pri existujúcom počte súdnych obvodov nebola možná.

Medzi najdôležitejšie výsledky, ktoré prinesie reforma súdnej mapy, patrí primeraná dostupnosť súdov, rýchlejšie konania a kvalitnejšie rozhodnutia vďaka špecializácii sudcov, transparentnejšie rozdelenie súdnej agendy vrátane náhodného pridelovania vecí a ich efektívnejšieho vybavovania.

Návrh zákona o sídlach a obvodoch súdov (LP/2020/587) v roku 2020 zahrnul ciele reformy do jedného komplexného materiálu s rôznymi fázami implementácie. Na základe výsledkov pripomienkového konania a diskusií so zainteresovanými aktérmi sa reforma rozdelila do viacerých samostatných zákonov. Výsledkom je **nová podoba návrhu súdnej mapy zo septembra 2021**, ktorá umožňuje robiť zmeny vo väčšej miere nezávisle na sebe.

Navrhované súdne obvody budú dostatočne veľké, aby splnili kritérium **minimálne troch špecializovaných sudcov**, respektíve súdnych senátov vo všetkých hlavných agendách. V súčasnej súdnej sústave sa špecializácia nedá zabezpečiť v každom súdnom obvode. Zväčšenie obvodov zároveň vytvorí priestor na skutočný náhodný výber sudcu.

Aktualizovaná súdna mapa mení návrh obvodov okresných a krajských súdov a ich sídiel. Reaguje na pripomienky po predstavení reformy a medzirezortnom pripomienkovom konaní na prelome rokov 2020 a 2021. Jej súčasťou sú návrhy zákonov zamerané na zriadenie mestských súdov (i) v Bratislave a (ii) v Košiciach, (iii) nové usporiadanie sídiel a obvodov okresných súdov a (iv) nové usporiadanie sídiel a obvodov krajských súdov, zriadenie sídiel a obvodov správnych súdov.

- (i) Navrhuje sa vytvoriť **jeden bratislavský obvod** spojením súdnych obvodov Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava III, Okresného súdu Bratislava IV a Okresného súdu Bratislava V. Do bratislavského obvodu nebude patriť príľahlé satelitné územie mesta Bratislava (okres Senec).
- (ii) Navrhuje sa vytvoriť **jeden košický obvod** spojením súdnych obvodov Okresného súdu Košice I, Okresného súdu Košice II a Okresného súdu Košice-okolie. Do košického obvodu bude patriť aj príľahlé satelitné územie mesta Košice.
- (iii) Nové usporiadanie sídiel a obvodov **okresných súdov** zníži ich počet zo súčasných 54 na 30 (vrátane dvoch mestských súdov). Budú zabezpečovať

občianskoprávnu, trestnoprávnu a rodinnoprávnu agendu. Zákon nastavuje príslušnosť pre obchodnoprávne spory na osem okresných súdov v sídle krajských súdov. Agenda Obchodného registra sa koncentruje na Okresný súd Žilina. V porovnaní s pôvodným reformným zámerom sa mení usporiadanie niektorých obvodov okresných súdov a ich sídel (OS Bardejov, OS Humenné, OS Nitra a i.), vracia sa okres Zlaté Moravce a Banská Štiavnica do súčasných súdnych obvodov. Určujú sa štyri pracoviská sídelných okresných súdov (Ružomberok a Malacky pre trestnú agendu, Brezno pre netrestnú agendu a Považská Bystrica pre agendu obchodného registra a registra partnerov verejného sektora).

- (iv) Sústavu **krajských súdov** bude tvoriť Krajský súd v Banskej Bystrici, Krajský súd v Prešove, Krajský súd v Trnave a Krajský súd v Žiline. Zanikajúcimi krajskými súdmi sú Krajský súd v Bratislave, Krajský súd v Košiciach, Krajský súd v Nitre a Krajský súd v Trenčíne, zachovajú sa však ako pracoviská nástupníckych súdov. Určuje sa koncentrácia súdnych agend do sídiel a pracovísk krajských súdov. Aktualizácia pôvodného reformného zámeru prináša aj zmenu obvodu odvolacieho súdu pre niektoré okresné súdy.
- (v) Navrhujú sa zriadiť **3 prvostupňové správne súdy** so sídlom (i) v Trnave a obvodom zloženým z obvodov Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Trenčíne, (ii) v Banskej Bystrici a obvodom zloženým z obvodov Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu Nitre a Krajského súdu v Žiline a (iii) v Košiciach a obvodom zloženým z obvodov Krajského súdu v Prešove a Krajského súdu v Košiciach. Zriadením správnych súdov na nich prejde výkon súdnictva v agende správneho súdnictva z krajských súdov.

Nová sústava okresných a krajských súdov, vrátane mestských súdov by mala začať svoju činnosť od 1. januára 2023 a správne súdy od 1. septembra 2022.